

nº6, març del 2006

crèdits: Director del projecte (Joan Mayol) / Redactors (Joan Oliver, Iván Ramos, Vicenç Fortesa i Jordi Muntaner) / Disseny: Xavier Canyelles.

Contingut:

L'ESFORÇ SERVEIX, accions del Servei de Protecció d'Espècies

- [Capturats 5 coatis a la serra de tramuntana](#)
- [Noves alliberacions de fotges banyudes a S'Albufera](#)
 - [Inventari de basses temporals](#)
- [Cans ensinistrats a la recerca d'esquers enverinats](#)
- [Confirmada la quitridiomicosi en algunes localitats de ferreret](#)

CLOROFIL·LA, notícies de vegetals

- [Gagea mauritanica, una planta endèmica de la Mediterrània occidental, retrobada a Mallorca.](#)
- [Determinació de la variabilitat i relacions genètiques dels teixos *Taxus bacatta* de Menorca.](#)
- [Seguiment d'Euphorbia margalidiana a Ses Margalides i Illa Murada.](#)

RAMPELLADES, notes d'interès

- [La grip aviària es continua escampant arreu del món](#)
 - [Publicació de pósters.](#)
- [PORN de la Serra de Tramuntana](#)
 - [El voltor en blanc i negre](#)
- ["El rumbo del arca" cap a on va la protecció d'espècies en el segle XXI.](#)

HEM LLEGIT, notes bibliogràfiques

- [EL FERRERET, UN ILLENC GENUÍ. Nº2 de la col·lecció *Galeria Balear d'Espècies*](#)

GENT PER CONÉIXER, entrevistes

- [Sebastià Torrens, fotògraf](#)

COSES QUE PASSEN, notícies del món

- [Nacional. Els ecologistes demanen crear una xarxa de 20 paradisos marins a](#)

Espanya

- A Europa. La Comissió Europea proposa reforçar les normes internacionals que protegeixen a espècies animals i vegetals en perill d'extinció.

- En el món. Un equip d'especialistes ha descobert una trentena de noves espècies.

CAPTURATS CINC COATIS A LA SERRA DE TRAMUNTANA

La passada setmana, tècnics de la Conselleria de Medi Ambient aconseguiren capturar cinc exemplars de **Coatí (*Nasua nasua*)**, que formaven part d'un grup de vuit animals.

El **Coatí** és un **carnívor sud-americà**, conegut també amb el nom de Pizote, de talla mitjana, que té hàbits diürns i gregaris. No és una espècie amenaçada en cap dels països on viu. En els darrers anys és objecte de comerç, amb la lamentable moda de les mascotes exòtiques, i s'han produït diverses fugues o alliberaments clandestins de l'espècie a Mallorca.

Aquest animal **no és perillós per les persones**, però la seva presència al medi natural suposa un impacte per als ecosistemes insulars, pel seu caràcter depredador, i s'ha d'evitar la seva presència en estat silvestre.

Des de feia dos anys, es tenia constància de la presència d'alguns exemplars en el Raiguer, entre els termes municipals de **Selva- Mancor i Alaró**. Els intents de localitzar i capturar els animals en viu havien estat infructuosos. Gràcies a l'avís d'un ciutadà, que va detectar la presència d'aquest grup d'animals pocs dies abans, i a la vista del resultat infructuós d'intents previs de captura amb trapes, es va optar per abatre'ls.

Els animals han estat cedits a l'**Institut Mediterrani d'Estudis Avançats** per a les seves col·leccions científiques. Els indicis apunten a que alguns dels animals capturats havien nascut en llibertat a Mallorca, de manera que es manté l'operatiu per localitzar i capturar altres animals de la mateixa espècie.

La Conselleria agrairà qualsevol notícia que permeti localitzar i capturar altres exemplars, i reitera la il·legalitat d'alliberar espècies exòtiques, pel potencial **impacte ecològic** que suposa per a la biodiversitat insular.

Noves alliberacions de fotges banyudes a s'Albufera de Mallorca

El **24 de gener de 2006** varen arribar, procedents del **centre de recuperació de fauna del Saler** (València) **8 nous exemplars** de fotges banyudes que varen ser alliberades a s'Albufera. Amb aquests exemplars, són un **total de 40** els exemplars alliberats en tres grups. El primer grup de 20 exemplars es va alliberar el 15 de gener de 2004 i el segon, de 12 exemplars, ho va ser el 16 de març de 2005.

Totes aquestes fotges duen un collaret blanc amb un **codi alfanumèric** de tres dígits. El primer any diversos exemplars es varen amollar, controlant-se un mínim de tres colles que varen fer posta, malgrat que sense èxit. L'any 2005 el número mínim de parelles que varen fer niu va ser de 5, arribant a volar un mínim de 6 joves, però no es pot descartar la presència d'alguna colla més a les grans superfícies que hi ha al Parc Natural de s'Albufera, que son òptimes per a l'espècie i que no poden ser controlades.

A començament de març de 2006 ja hi ha **1 colla controlada que ha fet posta** i s'espera que la reproducció incrementi el número d'exemplars d'aquesta petita població. La torrentada produïda per les fortes precipitacions de febrer va fer que quatre exemplars fossin recollits en mal estat i duits al COFIB. Dues varen morir, un està en recuperació i un altre s'ha amollat en perfecte estat. Per altre part, cal dir que un exemplar es troba desplaçat a la desembocadura del torrent de Canyamel (Capdepera) a on conviu amb fotges i altres aus aquàtiques.

La fotja banyuda (*Fulica cristata*) és una espècie catalogada en **perill d'extinció** i s'estan realitzant reintroduccions d'exemplars en altres zones humides del centre i llevant d'Espanya per tal de reforçar les seves poblacions i recuperar antics llocs de reproducció.

Inventari de basses temporals

El Servei de Protecció d'Espècies està realitzant un **inventari de basses temporals** a Mallorca. Aquestes basses són especialment abundants a la marina de Lluçmajor, encara que també es poden trobar d'altres a diferents punts de Mallorca. A Menorca

també existeix una quantitat important de basses temporals, que ara seran objecte d'estudi gràcies a un projecte **Life Natura** anomenat "**Conservación y gestión de estanques temporales en Menorca**", que ha estat concedit al Consell Insular de Menorca, la qual cosa indica l'importància que tenen aquests punts temporals d'aigua de les nostres illes a l'àmbit europeu.

A Mallorca, el **Jardí Botànic de Sóller** col·labora amb l'inventari. Són cavitats molt poc profundes, sobre superfícies impermeables, que depenen d'una petita conca endorrèica que no està lligada a cap curs d'aigua circulant, com una font o un torrent. Les seves formes i mides són molt variables i depenen del relleu que les acull i de les precipitacions. Les més petites són cocons que volten el mig metre de diàmetre i les més grans poden tenir més de deu metres de llargària. Unes poques, són encara més grans. S'omplen amb les pluges que comencen a la tardor i es buiden, per evaporació, més o menys tard, en funció de les precipitacions que s'hagin produït durant l'hivern i la primavera, del vent i de la temperatura. Aquesta temporalitat determina, amb molta intensitat, la flora i fauna que hi viu dins d'aquests hàbitats.

Les basses tenen importància per constituir un ambient que fa possible la vida d'espècies aquàtiques de plantes i animals, tant invertebrats com vertebrats, en un medi molt àrid. Algunes d'aquestes espècies es troben incloses en la **Directiva Hàbitats (Directiva 92/44/CEE)**, com la **falguera aquàtica** *Marsilea strigosa* i l'amfibi *Bufo viridis balearica*, anomenat **calàpet**. Però també hi ha algunes altres plantes molt rares o singulars, com *Myosurus minimus*, *Damasonium alisma*, *Zannichellia palustris*, *Ranunculus peltatus*, etc. i invertebrats molt particulars com el crustaci aquàtic de gran mida *Triops cancriformis*, espècies amb elevat interès biogeogràfic, i conostracis pròpis d'àrees estepàries d'Argèlia i Tunísia.

La Conselleria de Medi Ambient va incloure un total de **set localitats dins la proposta de Xarxa Natura 2000**, totes situades a la marina de Lluçmajor. Actualment s'està ultimant una llista de basses temporals molt més extensa, que inclourà basses de totes les illes, per a la seva incorporació a la proposta de Catàleg de Zones Húmedes de les Illes Balears. L'abandonament de l'agricultura i del camp està fent que moltes d'aquestes basses s'estiguin deteriorant o que es faci un mal ús de les mateixes, ja que tradicionalment tenien un cert manteniment com abeuradors de bestiar. Per aquest motiu es redactarà un document destinat a donar a conèixer els valors d'aquestes basses i les bones pràctiques de gestió, entre els propietaris de les finques que les acullen.

Qualsevol persona que conegui la **situació d'una bassa temporal** pot notificar-ho al SPE: species@dcapea.caib.es

Cans ensinistrats en la recerca d'esquers enverinats

El març de 2006, la Direcció General de Caça ha contractat el servei d'una **unitat especial de cans ensinistrats** en la **recerca d'esquers i d'animals enverinats**. Aquesta unitat pertany a l'Estratègia per a l'eradicació del ús il·legal d'esquers enverinats a Andalusia, promoguda per la Junta d'Andalusia. Els cans estan ensinistrats per **localitzar qualsevol producte fitosanitari** o qualsevol tòxic dels que es fan servir il·legalment per aquestes finalitats. Els cans van acompanyants del seu preparador que es limita a seguir-los. Cada ca pot fer varies hores de feina i arriben a recórrer molts de quilòmetres en cada sessió de recerca. Si troben un esquer o un animal enverinat lladren amb intensitat, però no ho fan si troben un animal viu o mort que no estigui intoxicat.

Aquesta unitat esta constituïda per **12 exemplars**, dels quals tres han vingut a Mallorca. Aquesta unitat ha fet feina acompanyada sempre per un agent de Medi Ambient. S'han escollit diferents vedats de caça distribuïts per tota la geografia insular. Al primer vedat que es va accedir, situat al terme de Marratxí, en una zona molt freqüentada per milanes, un dels cans va indicar **presència de verí a un moix mort** a l'interior d'una mata i, als pocs minuts, també va donar un positiu, si bé menys intens, a un ca mort que havia estat tapat amb pedres. Els agents de Medi Ambient varen aixecar el cadàver d'aquest moix i, amb l'ajuda d'un veterinari del Consorci per a la Recuperació de Fauna Silvestre (COFIB) es varen prendre mostres des òrgans del ca. Posteriorment, es va trobar un **ca mort** a un vedat d'Artà, del que també es varen recollir mostres dels òrgans, si bé els indicis indiquen que no es tracta d'un animal enverinat. Aquests materials s'han enviat al Laboratori Forense de Vida Silvestre (Madrid), que està homologat per realitzar les analítiques destinades a veure si els animals han estat intoxicats, quin producte ha estat emprat i amb quina intensitat.

En cas de que s'obtinguin resultat positius, la Conselleria remetrà l'expedient a la Fiscalia de Medi Ambient donat de que es tractaria d'un presumpte delictes, independentment d'altres mesures que es puguin incoar per mala gestió cinegètica. Aquesta unitat està disponible per actuar en qualsevol moment a les Illes si s'els demana, per la qual cosa suposa una **eina disuasòria extraordinària**.

CONFIRMADA LA PRESENCIA DE QUITRIDOMICOSI A ALGUNES LOCALITATS DE FERRERET

Una de les causes demostrades del declivi general dels amfibis a tot el món és la presència de les anomenades "**malalties emergents**", processos infecciosos de gran virulència que poden posar en perill poblacions senceres d'amfibis. Des de fa més de vint anys s'han detectat infeccions massives produïdes per **Quitridiomicets, fongs microscòpics** que s'alimenten de queratina i en certes circumstàncies provoquen la mort dels amfibis.

S'ha comprovat que aquesta malaltia, produïda per una sola espècie de fong, el ***Batrachochytrium dendrobatidis***, ha afectat greument moltes poblacions d'amfibis, principalment a Centre Amèrica, amb extincions a Panamá i Costa Rica, (entre elles el

famós calàpet daurat *Bufo periglenes*) i a Austràlia, produint l'extinció d'algunes d'elles (a Austràlia de 50 espècies infectades, 4 extintes al 2000).

Aquest fong viu alimentant-se de queratina, pel que només afecta a la pell dels adults, perforant-la i provocant-les la mort. Las larves no es veuen afectades, ja que només tenen queratina a les dents. És important tenir en compte que el fong no va ésser descrit fins **l'any 1998** i moltes mortandats només s'han pogut enregistrar a posteriori en animals conservats. A Europa, hi ha registrats episodis a Anglaterra, Suïssa i Espanya (el primer, enregistrar a finals dels anys 90, va ésser al Parc Natural de Penyalara, a la Serra de Madrid, en un entorn ben conservat, i va el.liminar el 90% de la població de **tòtil** *Alytes obstetricans* de una sèrie de basses situades per sobre dels 2000 m).

El **Dr. Jaime Bosch**, del Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid (CSIC), que va investigar la infecció de Penyalara, està actualment estudiant la possible presència dels quitridis a amfibis de tota Europa i només a Espanya ja l'ha localitzat a la meitat de les localitats analitzades (7 localitats amb mortandats, 12 localitats amb portadors de la malaltia y 19 localitats lliures). L'abril del 2005 es van començar a recollir mostres de larves i adults de ferreret *Alytes muletensis* tant a poblacions salvatges com introduïdes, per enviar-les al CSIC i determinar la presència d'aquest fong patògen. D'una primera sèrie d'anàlitzes, 6 localitats van donar resultats negatius i un positiu dubtos (un subadult trobat mort el 2004). Es van repetir les anàlitzes a l'octubre i al desembre del 2005 (20 mostres, per un 95% de precisió), donant positives a la mateixa localitat.

Des de aquest moment estem **mostrejant i analitzant** sistemàticament totes les localitats de ferreret, prioritant les més properes al primer positiu, amb el següents resultats al 10/3/2006

2 POSITIVES / 3 NEGATIVES / 7 PENDENTS RESULTATS.

Com a mesura preventiva, des del novembre del 2005, es procedeix a la desinfecció del material que s'utilitza a TOTES les localitats de ferreret, d'acord amb un protocol de seguretat, però des d'ara s'establirà una QUARENTENA a les dues localitats on s'ha comprovat l'existència del patògen, al COCÓ DE SA BOVA o TORRENT DES TOR (població introduïda) i al TORRENT DES FERRERETS (població natural).

Aquestes mesures inclouran la **prohibició de l'accés** a aquestes localitats per qualsevol activitat que impliqui contacte amb l'aigua (les espores es poden transmetre

amb les microgotes a la roba, cordes, neoprens, botes, etc.). Qualsevol activitat científica es farà amb el permís i sota la supervisió del Servei de Protecció d'Espècies. En pocs mesos podrem determinar l'extensió actual de la infecció i comprovar els efectes sobre les poblacions de ferreret. Per això el recompte de l'estiu del 2006 serà clau. S'ha comprovat que hi ha tota una gradació de efectes del fong sobre les distintes espècies afectades, depenent de diversos factors ecològics i biològics. Aquests efectes poden anar des de l'extinció fins a la no afectació, passant per una disminució de població i posterior recuperació (total o parcial), o una infecció endèmica.

En el cas d'una afectació parcial de l'espècie, es pot intentar la cria en captivitat dels exemplars amb resistència a la malaltia per fer reintroduccions. Les **espores del fong** poden viure llarg temps a l'aigua, fins i tot sense la presència d'amfibis. Per sort, les altes temperatures (+ 32 °C) i la sequedat maten les espores. Així, a més de les mesures sanitàries de prevenció que ja és prenen pel personal que treballa al camp, se iniciaran experiències per determinar la resistència dels ferrerets a altes temperatures per poder disposar d'animals segurs per possibles reintroduccions. Per altra banda, les poblacions captives que hi ha a l'actualitat es consideraran també prioritàries, tant per investigació com per reserva genètica.

Es sorprenent que el fong s'hagi **detectat** en primer lloc a **localitats molt aïllades** i a hores d'ara no sabem com i quant pot haver-hi arribat. Hi ha sospites de que els aucells migratoris poden actuar com a vectors, ja que el fong sobreviu fins a tres hores a les plomes seques. De fet, la velocitat a que es va estendre la infecció per la costa oriental d'Austràlia, va ésser de 100 Km anuals, difícilment explicable sense l'ajuda d'un agent extern, els aucells o l'home. De fet sabem ara que la infecció és present a Mallorca com a mínim des de el 2004.

En resum, el **ferreret està afectat per una malaltia** que el pot posar en perill. No hi ha que caure en alarmismes, però s'han de modificar les pautes rutinàries de feina amb els amfibis (el que s'està fent) i estar atents als possibles canvis demogràfics. També hem de tenir en compte que el volum de informació existent sobre aquesta malaltia és molt gran, però encara hi ha aspectes bàsics sobre la seva biologia que ens son desconeguts, i pràcticament cada mes hi ha novetats que cal seguir amb atenció.

El Servei de Protecció d'Espècies informará puntualment al Ciberespècies sobre la situació de la infecció. A la nostra web trobareu penjat el "**Pla d'acció de quitridiomicosi**".

[tornar a la portada de CiberESPÈCIES](#)

✓ ***Gagea mauritanica*, una planta endèmica de la Mediterrània occidental, retrobada a Mallorca.**

El passat mes de febrer, als pinars del **Comú de Muro** inclosos dins del **Parc Natural de s'Albufera de Mallorca**, el naturalista del Parc, en Pere Vicens, va anotar el que era la primera observació d'enguany d'una petita planta del gènere *Gagea*. La mateixa espècie ja havia estat trobada, amb certa abundància (més d'un centenar d'exemplars entre les darreries de febrer i mitjans març), l'any passat per la mateixa zona: un rodol de màquia baixa d'estepes *Cistus sp*; llentiscle *Pistacia lentiscus*; xiprell *Erica multiflora* i pins *Pinus halepensis*; En recuperació d'un incendi forestal fa algunes desenes d'anys.

Uns dies més tard, el mateix naturalista va identificar una segona població a una zona de la **marina de Petra, vora s'Avall**, a un rodol dominat per l'ullastre *Olea europaea var. silvestris*, romaní *Rosmarinus officinalis* i estepes *Cistus sp*.

La planta en qüestió s'ha identificat com a ***Gagea mauritanica*** Durieu, un petit geòfit bulbós que només havia sigut citat anteriorment a les Balears, a una sola localitat de sa **Marina de Llucmajor** (Rita i altres, 1985) i que des de llavors no s'havia pogut tornar retrobar.

Gagea mauritanica, és una espècie endèmica del Sud de la Mediterrània occidental distribuïda únicament pel nord d'Àfrica (Marroc, Mauritània i Argèlia) i Mallorca. Per aquesta raó apareix inclosa a l'Atlas y Libro Rojo de la Flora Vascular Amenazada de España (MMA, 2004) a la categoria CR (en perill crític; UICN, 2001). Tanmateix, la fitxa de l'esmentada espècie ja recull la previsible localització de noves poblacions (degut a la dificultat en la seva localització) així com la necessitat

de verificar l'atribució taxonòmica de les poblacions mallorquines en aquesta espècie.

Els autors de la primera cita al 1985 ja recullen aquesta incertesa respecta a la seva identificació precisa. Pel que fa a la seva distribució, s'ha de dir que darrerament, però, també s'ha descobert una petita població al sud de França i una altra a Itàlia. Una altra espècie del mateix gènere, present a Mallorca, Eivissa i Formentera que mostra una més ampla distribució és per exemple *Gagea nevadensis*.

La troballa d'aquestes noves poblacions s'ha posat en coneixement del Laboratori de Botànica del Departament de Biologia Ambiental de la UIB i dels responsables del Jardí Botànic de Sóller per tal de que els investigadors comencin els treballs per a determinar l'abast d'aquest retrobament.

✓ DETERMINACIÓ DE LA VARIABILITAT I RELACIONS GENÈTIQUES DELS TEIXOS (*TAXUS BACCATA* L.) DE MALLORCA

Dins el pla de conservació de *Taxus baccata* a l'illa de Mallorca endegat pel SPE i fruit d'una assistència tècnica desenvolupada pel Jardí Botànic de la Universitat de València, s'han analitzat els nivells de diversitat genètica presents a determinades poblacions naturals de teix ubicada a la Serra de Tramuntana, així com diversos exemplars preservats en conreu.

S'han col·lectat mostres d'un total de 96 individus a 15 localitats diferents. S'han testat diferents protocols d'extracció d'**ADN genòmic** i d'obtenció d'un número suficient de marcadors a fi d'avaluar el grau de **divergència genètica** entre poblacions de Balears i mostres europees.

Les **conclusions provisionals** a les que arriba l'estudi són:

-□ no hi ha diferenciació a nivell morfològic i fenològic entre els individus illencs i els continentals, així com possiblement tampoc pel que fa als caràcters referits a l'expressió sexual.

- no pareix haver-hi indicis de depauperació genètica, pel que no cal establir reforçaments poblacionals pel que fa a incrementar els nivells de diversitat genètica. - no hi indicis de diferenciació interpoblacional, el que evidencia el manteniment d'un flux gènic entre les poblacions. - no apareixen genotips discordants que permetin suposar un origen al·lòcton.

✓ SEGUIMENT D'*EUPHORBIA MARGALIDIANA* A SES MARGALIDES I L'ILLA MURADA

S'han continuat les tasques de conservació de l'espècie *E. margalidiana*, iniciades al 2004, per a la qual s'ha comptat amb una assistència tècnica del **Jardí Botànic de la Universitat de València** i amb la participació dels membres del **Lab. de Botànica de la UIB**.

Pel que fa als resultats del segon any de seguiment de la planta "in situ", podem dir que la lletrera no presenta amenaces externes remarcables al seu indret de l'illot de Ses Margalides.

La població és més gran del que s'havia suposat fins ara, amb un mínim de 900 exemplars. Pel que fa al seguiment de la població experimental creada el mes de novembre de 2005 a l'illa Murada on es varen instal·lar 90 exemplars distribuïts en tres nuclis amb localitzacions sensiblement diferents, encara és prest per a avaluar el seu èxit.

La supervivència és del **43%**, amb sensibles diferències d'una zona a una altra. Ja s'ha pogut constatar l'efecte negatiu de les gavines que s'ha vist reduït per la utilització de protectors metàl·lics. Cal doncs continuar amb el seguiment de l'impacte d'aquestes aus a la població original de ses Margalides.

[tornar a la portada de CiberESPÈCIES](#)

1. La grip aviària es continua escampant arreu del món, i ja és present a 39 països. Durant el present any ha evolucionat especialment a Europa i Àfrica. Tots els mecanismes d'actuació s'han posat a punt a l'espera de l'arribada dels aucells migratoris provinents d'Àfrica. Desgraciadament, es viu un clima d'alarma social que es veu reflexat en els continus avisos rebuts pels telèfons d'emergències i les conselleries en relació a troballes d'aus mortes o ferides.

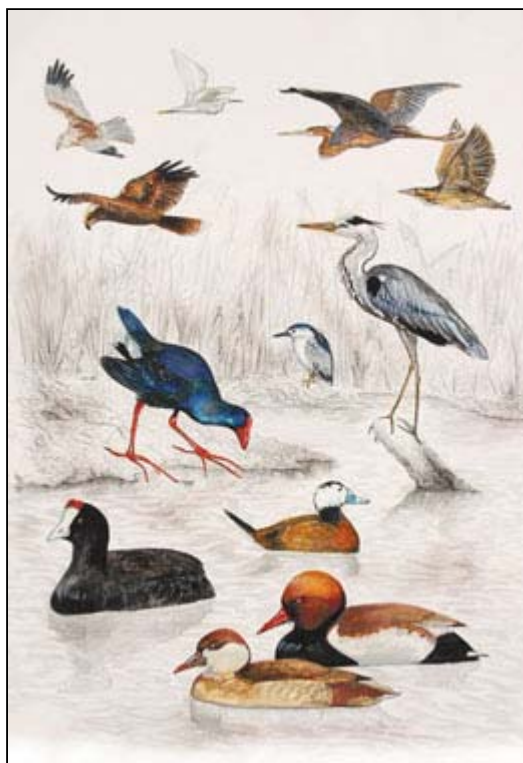
A proposta de la direcció general de caça, protecció d'espècies i educació ambiental, els dies 22 i 23 de febrer el Servei de Riscos Laborals de Palma va realitzar una xerrada explicativa als Agents de Medi Ambient sobre la grip aviària, com actuar en el cas de trobar aucells morts i la forma d'usar els EPIs (Equips de Protecció Individual).

En dies posteriors es va repetir la xerrada mitjançant video-conferència per als agents de Menorca i Eivissa. També es va distribuir material de bioseguretat entre ells i es varen preparar uns EPIs, que estaran disponibles en tot moment, per a actuacions en casos molt sospitosos. Es continua la vigilància de zones humides i la presa de mostres, sense que fins avui s'hagi detectat cap cas a les Balears.

2. Publicació de pósters. Enguany el Servei de Protecció d'Espècies ha publicat una sèrie de sis pósters il·lustrats per Xavier Canyelles on apareix un recull de les principals espècies protegides de les Illes Balears, destriant-les per hàbitats.

D'altra banda també s'ha editat un pòster amb una espectacular fotografia de Carles Paché de l'**àguila peixetera** (*Pandion haliaetus*) en gran format.

Aquests pòsters es troben disponibles per a tothom que els sol·liciti al Servei de Protecció d'Espècies (C/ Manuel Guasp, 10, 07006 Palma de Mallorca), i seran distribuïts a les parades de la Conselleria a fires i actes públics.

3. PORN de la Serra de Tramuntana: La Direcció General de Biodiversitat

està elaborant una nova proposta de PORN (Pla d'Ordenació de Recursos Naturals) de la Serra de Tramuntana i ha sol·licitat al nostre Servei informació sobre la distribució de les espècies protegides de fauna i flora que es localitzen dins aquest indret.

El **SIG Bioatles** ha estat una eina de gran importància en aquest sentit. S'ha fet una classificació per zones (denominades Àrees d'Interès Específic), proposant tres nivells de protecció:

"**Nivell 1:** Espècies esquives i espais d'elevada vulnerabilitat (vultor, falcó marí, àguila peixetera, milana, etc.)

"**Nivell 2:** Espècies que admeten usos tradicionals similars als actuals, però incompatibles amb qualsevol transformació de l'hàbitat (torrents amb ferrerets, la major part d'endemismes vegetals, etc.).

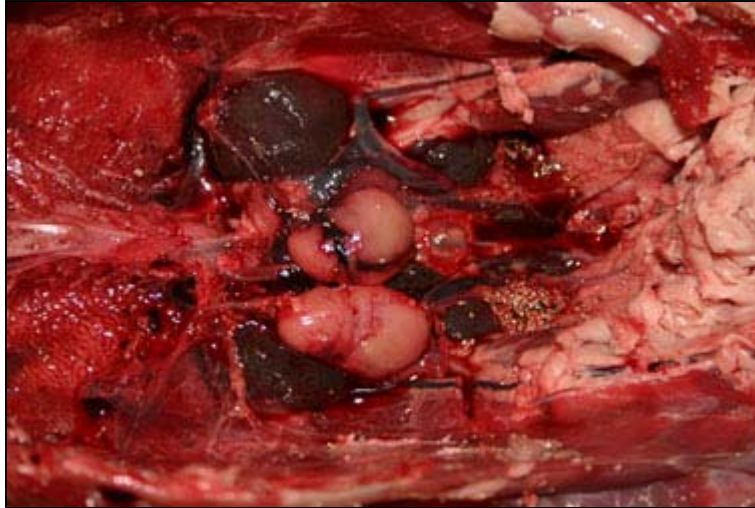
"**Nivell 3:** Punts de restauració a favor de determinades espècies. Esperam que, a la fi, la Serra de Tramuntana gaudeixi de la figura de protecció que tots desitjam.

4. EL VOLTOR EN BLANC I NEGRE O negatiu i positiu, si voleu! Es tracta sols de deixar constància del lamentable fet de la **mort de dos exemplars adults**, un trobat a **Cala Mesquida** i l'altre a **Son Bou** (Menorca), per una banda, i d'un bon inici de temporada de cria, de l'altre.

Els dos vultors morts han estat trobats a dues platges, al parèixer ofegats, però en el segon cas hi ha indicis de presència de tòxics a l'aparell digestiu. Pendent encara dels resultats oficials de les anàlisis, aquest cas demostra que no es pot baixar la guàrdia en les campanyes de verí, i que pot ser s'hagi produït un delicte a la península de Llevant, on s'intensifiquen les labors de vigilància en aquest sentit.

Per l'altra, fins i tot sense completar la prospecció general de la Serra, tenim ja constància de nou parelles possiblement reproductores enguany. Es tracta d'una bona xifra, i ara és qüestió d'evitar molèsties a les zones dels nius. La **Fundació Voltor negre** ha mobilitzat enguany 45 voluntaris que col·laboraran amb la Conselleria en aquesta campanya.

"EL RUMBO DEL ARCA" CAP ON VA LA CONSERVACIÓ D'ESPÈCIES EN EL SEGLE XXI. La Direcció general ha iniciat la tasca d'organitzar, per a la propera tardor, un **seminari professional** sobre conservació d'espècies, per promoure una reflexió sobre l'orientació d'aquest important sector de la conservació de la natura. Es previst que a finals d'octubre es celebri aquest congrés, al nord de Mallorca, obert a la participació de tècnics hispanoparlants.

En les properes setmanes, es farà públic el programa de la reunió, s'obrirà una pàgina WEB específica, i el període de preinscripció. Els lectors del ciberespècies n'estaran informats!

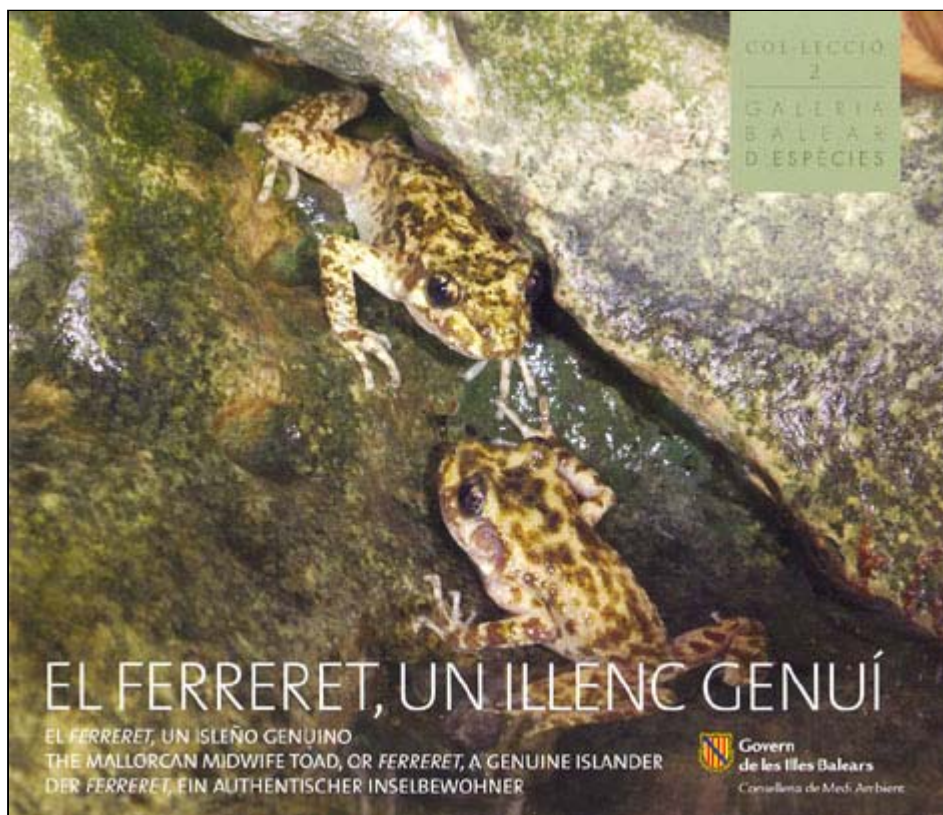
[tornar a la portada de CiberESPÈCIES](#)

HEM LLEGIT

notes bibliogràfiques

EL FERRERET, UN ILLENC GENUÍ. N°2 de la col·lecció *Galeria Balear d'Espècies*

● Amb aquest llibre, la Conselleria de Medi Ambient continua la col·lecció "**Galeria Balear d'espècies**" per recollir en obres visuals els testimonis gràfics de les espècies autòctones de més interès. Totes les fotografies han estat fetes a les Illes Balears, i bona part d'aquestes han estat obtingudes per **fotògrafs illencs** que ens permeten compartir la bellesa de la natura insular.

● El **primer volum**, publicat el 2004, es va dedicar al Voltor, i enguany ens hem decantat per aquest testimoni viu de la **fauna quaternària** illenca, un relicte company del *Myotragus* que simbolitza simultàniament la fragilitat i la resistència de la **natura insular**.

tornar a la portada de **CiberESPÈCIES**

Sebastià Torrens, inquer de naixament i alcudienc d'adopció, és un professional de reconegut prestigi dins el camp de la fotografia de natura de les Balears. Ha publicat les seves imatges a revistes tan reconegudes com National Geographic, BIOLògica, Nat, Visión Salvaje, etc. També podem trobar fotografies a "El voltor a Mallorca" i "El ferreret, un illenc genuí", ambdues publicades per la Conselleria de Medi Ambient.

● **Quin és l'origen de la teva afecció per la natura?**

Supòs que l'inoblidable Fèlix Rodríguez de la Fuente va ser el "culpable" que, des de petit, em sentís fascinat pels animals que apareixien als seus reportatges.

● **Com et vares introduir al món de la fotografia?**

Quan vaig conèixer S'Albufera i els aucells que allà hi vivien me va entrar el desig de endur-me'n un record de tot allò que veia i vaig pensar que la millor manera podia ser mitjançant la fotografia. A partir d'aquí, la afecció per la natura i la fotografia es varen lligar.

● **Juntament amb el Servei de Protecció d'Espècies has coordinat la**

realització de les dues primeres edicions del Concurs de Fotografia Memorial Climent Picornell. Què t'ha paregut el nivell exhibit pels participants?

Hi ha de tot, com és normal a un concurs on, a la darrera edició, s'hi presentaren unes 150 persones. Però basta que ens fixem amb les imatges de la exposició final per veure que hi ha un bon nivell entre els fotògrafs de natura de les nostres Illes.

● **Quines són les perspectives futures del Memorial?**

Pens que el Memorial ja està consolidat, molta gent el coneix i me consta que hi ha gent que ja està fent fotografies pensant en aquest concurs. Com a novetat per a enguany, l'exposició amb les millors fotografies serà itinerant, lo que permetrà que molta més gent pugui fruir amb les imatges més impactants de la natura il·lenca. Pensam que probablement augmentarà el nombre de participants, entre altres coses perquè, com deia abans, cada dia hi ha més gent que el coneix, però també perquè enguany hi haurà més premis que mai.

● **Quines qualitats consideres que ha de tenir un bon fotògraf de natura?**

N'hi ha dues que, per jo, són les més importants: paciència i coneixement del que volem retratar.

● **Quins consells donaries a la gent que vol fer fotografia de natura?**

Els demanaria que sortissin molt, a pasturar, com diria en Climent, que intentassin retratar aquest aucell que passa volant, aquesta posta de sol o aquesta flor banyada amb les gotes de la rosada, tots aquests moments màgics que la natura ens regala. Que ho mostrin, que ho divulguin: així aconseguirem que cada dia més i més gent estimi els tresors naturals de les nostres Illes.

tornar a la portada de [CiberESPÈCIES](#)

A Espanya

● Els ecologistes demanen crear una xarxa de 20 paradisos marins a Espanya

L'organització ecologista **WWF/Adena** proposa la creació d'una xarxa de 20 zones marines protegides per a conservar la naturalesa i la biodiversitat d'almenys un 10% de la superfície dels mars i costes a Espanya.

La ministra de Medi ambient, **Cristina Narbona**, va explicar que aquest departament ha demanat un informe al Consell d'Estat sobre la responsabilitat de la protecció dels espais marins separats de la plataforma continental de 'aigües externes', que correspondria a l'Administració Central i, per tant, al Ministeri de Medi ambient.

El secretari general de **WWF/Adena**, **Juan Carlos del Olmo**, va qualificar de 'escassos' i 'insuficients' els 3 parcs nacionals espanyols que inclouen zones marines -**Doñana, Cabrera i les Illes Atlàntiques**- i els 40 espais marí-costaners amb alguna protecció, que solament protegeixen un 1 per cent del total.

Del Olmo va explicar que Adena havia estudiat 50 zones especialment interessants, de les quals finalment es van triar 20.

A Europa

● La Comissió Europea proposa reforçar les normes internacionals que protegeixen a espècies animals i vegetals en perill d'extinció que són víctimes del comerç internacional.

Concretament, l'**Executiu comunitari** demana que s'elevin els controls del

comerç del tauró blanc, les dents del qual s'utilitzen per a fer complements; el peix Napoleó, amenaçat per la indústria alimentosa i els aquaris; i el ramin, un tipus d'arbre tropical de preuada fusta per a emmarcar quadres. Aquestes seran algunes de les mesures que la CE defensarà en la pròxima reunió dels 160 països signants del Conveni sobre Comerç Internacional d'Espècies Amenaçades (**CITES**) que se celebrarà del **2 al 14 d'octubre** i que regula la compra i venda mundial d'aquesta fauna i flora.

La CE rebutjarà que es restableixi el **comerç de balenes**, una pràctica prohibida avui, amb algunes excepcions. I també s'oposarà a aixecar les traves a la venda internacional d'ivori, dos assumptes que es discutiran a Bangkok.

Brussel·les va indicar que "només aprovarà el restabliment del comerç d'ivori si té la seguretat que no comportarà l'augment de la caça furtiva dels elefants africans".

En el món

● **Un equip integrat per especialistes americans, australians i indonesis ha descobert, a la regió de les muntanyes Foya, una trentena de noves espècies.**

Una notícia que ens arriba des de **Papua Nova Guinea** ha sacsejat el món científic. Un equip integrat per especialistes americans, australians i indonesis ha descobert, en el decurs de les seves exploracions a la regió de les muntanyes Foya, una trentena de noves espècies. Avui en dia no és infreqüent trobar noves espècies, especialment insectes, però la singularitat d'aquesta troballa és que la majoria són amfibis (una vintena), i també mamífers (**una espècie de cangur i un equidna**), **aus, palmes, papallones**, etc.

Aquesta zona probablement mai havia estat petjada per l'home, i prova d'això és el comportament dels animals, que no fugen de les persones. Les espècies encara han de ser descrites a publicacions especialitzades, però els científics sospiten que això potser només la punta de l'iceberg, i que una prospecció més acurada traurà a la llum molts de nous descobriments. Vegeu una web que detalla aquesta espectacular notícia:

<http://news.mongabay.com/2006/0206-ng.html>

tornar a la portada de **CiberESPÈCIES**